

Consultatie concept wetsvoorstel m.b.t. richtlijn 2018/843

Geachte mevrouw, heer,

In het kader van de consultatie van het concept wetsvoorstel waarmee een groot deel van de bepalingen van richtlijn 2018/843 wordt geïmplementeerd, wil ik graag de volgende vijf punten opbrengen. De eerste twee punten zijn inhoudelijk van aard. De volgende drie zijn meer technische punten.

1.

Ter implementatie van artikel 18 bis, tweede lid, van richtlijn 2018/843 wordt in artikel 9, tweede lid, onder b, Wwft voorgesteld om bij ministeriële regeling onder andere “verscherpte meldmechanismen of het systematisch melden van financiële transacties” in te voeren. Om dit bij ministeriële regeling te doen, is logisch omdat de aanvullende risicobeperkende maatregelen van artikel 18 bis, tweede lid, van de richtlijn pas van toepassing zijn wanneer dat in overeenstemming is met internationale verplichtingen. De verwijzing naar internationale verplichtingen lijkt te verwijzen naar de tegenmaatregelen waar de FATF op grond van Recommendation 19 tot op kan roepen, zoals momenteel ten aanzien van Noord-Korea het geval is.

De voorgestelde bepaling lijkt niet in overeenstemming met de bestaande objectieve indicator die in juli 2018 in werking is getreden: “een transactie van of ten behoeve van een (rechts)persoon die woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft in een staat die op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn in gedelegeerde handelingen van de Europese Commissie is aangewezen als een staat met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme”.

Deze objectieve indicator verplicht instellingen om transacties van of aan (rechts)personen in door de Europese Commissie op grond van gedelegeerde verordening (EU) 2016/1675 (en volgende gedelegeerde verordeningen) aangewezen landen te melden aan de FIU-NL. Er geldt dus momenteel in Nederland een meldverplichting ten aanzien van *alle* door de Commissie aangewezen landen en niet alleen voor die landen waar op grond van internationale verplichtingen verscherpte meldmechanismen nodig zijn.

Het is te overwegen om de huidige objectieve indicator aan te passen en de meldverplichting in overeenstemming te brengen met artikel 18 bis, tweede lid, van de richtlijn en het voorgestelde artikel 9, tweede lid, Wwft.

2.

Met het wetsvoorstel zullen partijen die zich bezighouden met de handel in cryptovaluta, meer specifiek wisselplatforms en bewaarportemonnees voor cryptovaluta, onder de Wwft worden gebracht. Op grond van het concept wetsvoorstel worden “natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die beroeps- of bedrijfsmatig diensten voor *het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta* aanbieden” onder de Wwft gebracht. Daarbij wordt (begrijpelijk) de definitie van de richtlijn gevolgd. Uit de Memorie van toelichting (paragraaf 3.2.3) blijkt echter ook dat “de risico’s zich vooral zullen manifesteren op het moment dat virtuele valuta, *al dan niet via omzetting naar fiduciaire valuta*, het financiële stelsel binnen komen.”

Omdat risico's zich ook kunnen voordoen zonder omwisseling naar fiduciaire valuta, heeft de FATF "virtual asset service providers" onder andere gedefinieerd als "exchange between one or more forms of virtual assets." In navolging van FATF Recommendation 15 en de FATF General Glossary zou het het overwegen waard zijn om ook aanbieders die – alleen - diensten aanbieden voor het wisselen tussen een of meerdere cryptovaluta onder het bereik van de Wwft te brengen.

Door het verschil in definities zoals gegeven door de FATF en door de EU, ontstaat er ook een verschil in implementatie in verschillende landen in de wereld, hetgeen er toe kan leiden dat samenwerking en informatiedeling tussen toezichthouders en andere autoriteiten binnen de EU en buiten de EU tot problemen kan leiden.

3.

In de voorgestelde wijziging van artikel 3, tweede lid, onder b, Wwft wordt verwezen naar "cliënt" in "en indien de cliënt lid is van het hoger leidinggevend personeel, noodzakelijke redelijke maatregelen te nemen om de identiteit te verifiëren van de natuurlijke persoon die lid is van het hoger leidinggevend personeel."

Dat moet naar alle waarschijnlijkheid veranderd worden in "uiteindelijke belanghebbende". Immers ook in de Memorie van toelichting wordt daar op pagina 26 naar verwezen: "Aan artikel 3, tweede lid, onderdeel b, Wwft worden, gelet op artikel 13, eerste lid, onder b, van de richtlijn, extra maatregelen toegevoegd om, in het geval de uiteindelijk begunstigde lid is van het hoger leidinggevend personeel, de identiteit van dit lid te achterhalen."

4.

In paragraaf 2.1.3 van de Memorie van toelichting staat het volgende opgenomen "c) de zakelijke relatie te beoordelen en, *in voorkomend geval*, informatie in te winnen over het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie".

Echter, op grond van artikel 3, tweede lid, onder c, Wwft moet *altijd* informatie over het doel en beoogde aard van de zakelijke relatie worden ingewonnen en niet alleen "in voorkomend geval".

Om interpretatieproblemen te voorkomen, wil ik voorstellen de woorden "in voorkomend geval" uit de toelichting te laten.

5.

Op grond van het voorgestelde artikel 23e Wwft zal DNB bij vergunningaanvragen moeten beoordelen of de aanvrager zal voldoen aan een aantal opgesomde Wwft-bepalingen. In deze opsomming is artikel 35 inzake opleidingen niet opgenomen. Het is te overwegen om ook een verwijzing naar deze bepaling op te nemen opdat DNB kan beoordelen of de aanvrager zal voldoen aan de eis om opleidingen te verzorgen.

Met vriendelijke groeten,

Maud Bökkerink
9 januari 2019